

Remissyttrande Västra Götalandsregionen

14e januari 2021

Diarienummer RUN 2020-00463

Regeringskansliet

Diarienummer N2020-02875

103 33 Stockholm

Utkast till Partnerskapsöverenskommelsen (PÖ) för perioden 2021-2027

Västra Götalandsregionen (VGR) har getts möjlighet att lämna synpunkter på regeringskansliets utkast till Partnerskapsöverenskommelsen (PÖ) för perioden 2021-2027. PÖ anger Sveriges strategiska inriktning för fonderna Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden plus (ESF+) samt Europeiska havs- och fiskefonden (EHHF). Därutöver beskrivs komplementaritet och synergier, dels mellan dessa fonder, dels till övriga EU-fonder.

VGR har tagit del av Sveriges kommuner och regioners (SKR) remissvar, bilaga 1, och är positiva till dess innehåll. Förutom att ställa sig bakom SKR's svar belyser VGR:s yttrande de frågor som är särskilt viktiga för Västra Götaland och VGR's regionala utvecklingsansvar.

Västra Götalandsregionens ställningstagande - sammanfattning

Partnerskapsöverenskommelsen ska fungera som ett ramverk och strategiskt styrande dokument för genomförandet av EU:s struktur-och investeringsfonder. Syftet är att förbättra samordningen mellan fonderna för att EU-medel ska ge största möjliga effekt. Som överenskommelsen är skriven idag är det ett bra instrument för kartläggning av de olika fonderna men om det ska fylla sitt syfte som vägledande behöver flera delar specificeras och utvecklas.

VGR önskar därför ytterligare beskrivning av hur och när de olika fonderna kompletterar varandra, i nuvarande förslag konstateras endast att fonderna kompletterar varandra. Det vore även önskvärt med en kompletterande beskrivning av hur den regionala nivån förväntas användas och förhålla sig till PÖ kommande programperiod. VGR belyser även att den kommande programperioden innebär nya möjligheter som bör tas tillvara på, som att kunna finansiera vissa delar av kompetensförsörjning inom ERUF, öka regioners deltagande i horisont Europa samt stärka arbetet med partners inom och utanför en viss medlemsstat.

Partnerskapsöverenskommelsen

Fonderna Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden plus (ESF+) samt Europeiska havs- och fiskefonden (EHHF)

VGR välkomnar den övergripande beskrivningen av inriktningen på ERUF och ESF+ som stämmer väl överens med vårt regionala utvecklingsbehov.

Enligt PÖ förväntas **FRO** bidra till omställningen av stål-, mineral- och metallindustrin samt raffinaderibranschen inklusive bioraffinaderi och huvudsakligen riktas mot anläggningar som har stora utsläpp så att substantiella minskningar av växthusgaser är möjliga. För att fonden ska få avsedd effekt på Sveriges omställning och uppnå det kompetenskifte som krävs utan att Sverige tappar konkurrenskraft är det viktigt att FRO även omfattar kemi- och raffinaderiindustrin. Detta bör

därför speglas i beslut om fördelning av medel för FRO och i PÖ. Vidare önskar VGR att det tydligt ska framgå hur satsningarna inom ramen för FRO ska finansieras innan beslut fattas, med tanke på dess följd effekter på PÖ och fördelning av medel.

Den nya **ERUF**-förordningen innebär en ökad möjlighet till stärkt samarbete med partners utanför programområdet (den så kallade transnationella komponenten) men även genom det nya instrumentet för innovationsinvesteringar. PÖ bör innehålla ytterligare beskrivning om hur komponenten kan användas.

Vidare saknas beskrivning av de **interregionala programmen** och deras syfte. Globaliseringen har en direkt effekt på både arbets- och utbildningsmarknaden och rörligheten blir allt större, i synnerhet inom FoU. Det är centrala områden för nära samverkan och utbyte mellan regioner i EU. Samarbetena inom Interreg-programmen, precis som de nya instrumenten under ERUF, bör synliggöras i PÖ.

Komplementaritet och synergier

Det är samspelet mellan olika finansieringsnivåer och program som skapar framgångsrika utvecklingsinsatser. Att underlätta för **fondsamordning och synergier** bör vara en av PÖs viktigaste uppgift. Därför önskar VGR att beskrivningen av hur fonderna kan komplettera varandra förstärks. I nuvarande PÖ beskrivs endast innehållet i fonderna vilka överlappar med andra fonder, men inte hur de olika fonderna kan användas samtidigt eller i följd för maximal effekt. Även inom de områden där det råder regionalt ägandeskap över fondernas genomförande skulle PÖ kunna fylla en funktion som vägledande för hur man på regional nivå kan arbeta med fondsamordning och komplementaritet om beskrivningarna förtydligas.

Ytterligare klagörande kring synergier mellan **ERUF och ESF+** behövs för att PÖ ska kunna vara vägledande. Det är positivt att det inom ERUF öppnats upp för att kunna arbeta mer med kompetensförsörjning, men det förutsätter tydligare riktlinjer kring hur ERUF och ESF+ ska komplettera varandra för störst effekt inom kompetensförsörjningsområdet.

VGR ställer sig positiva till utökad samordning mellan strukturfonderna och **Horisont Europa**. Det är dock inte tydligt hur det ska gå till i praktiken. Den nya programperioden innebär fler möjligheter till att använda synergiframjande åtgärder, t.ex. att kunna finansiera Horisont Europa "seal of excellence" projekt med medel från ERUF. Det är också viktigt att ta tillvara på den utökade möjligheten för regioner att delta i Horisont Europa, genom bland annat deltagande i "missions". Detta bör också framgå i PÖ för att främja utökat deltagande av aktörer och underlätta för strategisk användning av EU-medel.

VGR önskar också ytterligare beskrivning av hur de fonder som omfattas av PÖ och de tillskjutande medel som ska fördelas via **Next Generation EU**, inklusive faciliteten för återhämtning och resiliens, ska förhålla sig till varandra då flera av satsningarna kommer att tangera varandra.

Smart Specialisering (RIS3) är ett viktigt verktyg för att uppnå samordning mellan finansieringsinstrument på regional, nationell och europeisk nivå som baserat på regionala prioriteringar. I nuvarande PÖ saknas genomgående en beskrivning om strategisk användning av smart specialisering som grund för att fokusera program, insatser och resurser.

Den europeiska gröna given är ledande för EU:s strävan att bli världens första klimatneutrala kontinent och innehåller mål som kräver gemensamma satsningar inom samtliga politikområden. Det är därför viktigt att den svenska PÖ beskriver hur samtliga fonder förhåller sig till den som ett övergripande styrdokument.

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Den nya programperioden innebär en ny frivillig möjlighet till överföring av medel från en EU-fond till annan, vilket inte redovisas i utkast till remissen då **medelsfördelning** kommer att hanteras längre fram i processen. VGR önskar ta del av och lämna synpunkter på förslag till fördelning av medel när det är klart.

Bilagor:

Sveriges Kommuner och Regioners yttrande